

1 Timothy

Pipa 1 Timijiki

Pipa ngularla Puurlurlu pantirninjarla yilyajarra wati yirdikiji Timijiki nyurru-wiyi

Nyiyakurlu yimi-nyampu?

1 Timiji ngulaju pipa kamparru-warnu-wiyi yangka kujarla kurdu-warnuku pantirninjarla yilyaja Puurlurluju. Timiji kala mijiniri warrki-jarrija, manu kala wiri-juku nyinaja jaajikingarduyu Puurlu-piya-juku. Kala-pala Puurlu manu Timiji warru wapaja nyurru-wiyi wungu-juku jaaji-kari jaaji-kari-kirra, manulpa-palarla wungu-juku warrki-jarrija Kaatukuju. Jirrama-jukulpa-palarla walaju nyinaja Jijaji Kirajikiji. Kujarlaju, Timijiji nyinajalparla Puurlukuju kula-nganta ngalapi-nyanu-piya-juku nyanunguju. Puurlurlurla nyampu pipaju pantirninjarla yilyaja Timijikiji, ngula-kurlurluju pinarri-manu manurla pututu-pungu yungu-jana nyarrparlu yapaju milarninjarla yirrarni jaajikingarduyu wiriwiriji kamparrurlaju.

1-2 Ngajurna Puurlu Kurdungurlu Wiri. Kaaturluju milarninjarla ngajuju yajarnu. Kujarlanya, Jijaji Kirajiki karnarla jalanguju

marlaja warrki-jarri Kurdungurlu Wiri-juku Kirijini-patu-kurluju. Timiji, nyampuju ngajulurlu karnangku pipa pantirninjarla yilyamirra nyuntuku. Kaatuju kangalpa ngalipaku nyinami Ngarlkinpaju. Jijaji Kirajimipaku karliparla ngalipaju walaju nyinami. Milya-pinyi karlipa kapu pina-yanirni yangkaju Jijaji Kiraji, ngulakunya karliparla pardarni nyanungukuju.

Timiji, ngajukunpaju marlaja Kirijini-jarrija. Kujarlanya kanparla walaju nyina Jijaji Kirajiki. Manu kula-nganta kanpaju ngajunyangungu ngalapi-nyanu warlalja nyinami. Ngaju karnangkurla wangkami Kaatukuju kujanya: “Wapirra, payirni karnangku yungunparla nyuntu manu Jijaji Kiraji Warlalja-Wiri nganimpa-nyangu yimiri nyinami Timijikiji manu mari-jarrinjarla ngurrju nyina-yijala. Kujarlaju yungungku marlaja nyinami ngurrjunyayirni rarralya tarnnga-juku.”

Puurlurla wangkaja Timijiki yungu-jana yapa ngurrara yalumpu-wardingki warla-pajirni yimi warntarla-kurlu, ngula-kurlurlu kujalpalu-jana yapa-patu-kari pinarri-manu

³Yangka kujarna kamparru-wiyi yaninja-yanu nguru-kurra Majatuniya-kurra, yangkarnangku wangkaja yinpa nyinami yalumpurlaju kirringka Yipijarla. Nyampurranyalparnangku yangkaju yimi-ngarrurnu kujalpalu-jana pinarri-manu yimi warntarla-kurlurlu nyampurlu ngalya-karirli Kirijini-paturlu wati-paturlu. Yangkarnangku nyuntuku wangkaja

yungunpa nyuntuju jupu-karrinjarla nyinami yalumpurlaju kirringka yinpa-jana nyampupatu wati-patu warla-pajirni. Jalangu karnangku wangkami jurrku-juku nyampurla pipangkaju yangka kujarnangku wangkaja kamparru-wiyi yinpa-jana warla-pajirni yangka-patu wati-patu yimi warntarla-kurlu kuja kalu-jana pinarri-mani.

⁴ Yapa kuja kalurla wala nyina Kaatuku, ngulangkuju kalu-jana jungangku pinarri-mani Kaatu-kurluju. Kala yangka yapa yalumpupaturlu, kula kalu-jana jungangku yirri-purami yimiji, lawa. Ngari kalu-jana jukurrpa-jangka-mipa-kurlurlu pinarri-mani yapa-patu-kariji. Manu kalu-jana yimi-ngarrirni yirdi nyurnupatu yangka kuja kalalu nyurru-wiyi nyinaja. Kujarlaju kalu-nyanu warrarda wiljiwilji-mani Kirijini-paturluju.

⁵ Timiji, wangkaya-jana Kirijini-patuku yungulu-nyanu yinyi Kaatu-kurra. Wangkaya-jana yungulu ngurrju nyina majungkajarrinja-wangu, kajikalu marda kurnta-jarrimi majungkajarrinja-warnu. Wangkaya-jana yungulu Jijaji Kiraji-kirlangu-mipa yimiji purami manu kuruwari. Kajili nyina jungarni kuja-piya, ngulaju kapulu-jana yapa-patu-karikiji yulkami ngurrju. Kulalu kurnta-jarrilki nyiyarlangu-jangka.

⁶ Yalumpurraju watijilirla jurnta yanu muku kuja-purda-kari warntarla Kaatukuju. Kujarlanya kula kalurla yulkamilki Kaatukuju, manu kula kalu-jana yapa-patu-karirlanguku yulkami. Ngari kalu warrarda wangka lawangka.

⁷ Yalumpurrarlu wati-paturlu, kula kalu milya-pinyi kuruwarriji Mujuju-kurlanguju. Kala wurrangku-juku yungulu-jana warrarda pinarri-mani kuruwarri-kirlirliji Mujuju-kurlangu-kurlurluju. Rdirrinypa-pajirni nganta kalu-nyanu wurrangku-juku, nganta kalu milya-pinyi kuruwarriji. Kala lawa, ngurrrpa-juku kalu nyina.

Kaaturlurla yungu nyanungu-nyangu kuruwarriji Mujujuku yungu-jana yapa majumaju jungarni-mani nyampu-kurlurluju kuruwarri-kirlirliji

⁸ Nyampunya karlipa milya-pinyi: Kajili yapangu purami jungangu Mujuju-kurlangu kuruwarri, ngulaju ngurrrju kuruwarri yapakuju.

⁹ Nyampurlangunya karlipa milya-pinyi: Ngalya-kari yapa kalurla nyina Kaatukuju jungarni. Yangka kujarla Mujujuku kuruwarri yungu, ngulaju kula nyampu-patuku yapakuju yangka ngurrrju-patuku jungarni-maninjakuju, lawa. Kala nyampujurla kuruwarri yungu Mujujukuju yangka-patukungarnti jungarni-maninjakungarnti kuja kalu kuruwarri rdilyki-pinyi manu kuja kalu yangka Kaatu-kujaku kujapurda-kari warntarla yani manu kuja kalu nyina warntarla. Panu-karijili wilji. Panu-karirli, ngulaju kalu jamulu purda-nyanyi ngungkurn-nyinanja-wangurlu Kaatuju. Panu-karirli kalu majungka-jarrimi. Panu-karirliji, pinyi kalu-jana ngati-nyanu kirda-nyanu. Panu-karirli, pinyi kalu-jana linjarrparlu yapa ngalya-kariji.

10 Manu panu-kariji kalu warru nguna ngurra-kari ngurra-kari-wana kalykuru. Manu wati-jarrarlu kapala-nyanu mardarni karnta-piyalku. Panu-karirli kalu-jana yapa-patu-kari rdarri-mardarninjarla jinyijinyi-mani warrki-jarrinjakuju pirijina-piyalku. Panu-karirli kalu-jana yapa-patu-kari warlkangku yimirr-yinyi. Panu-kari yangka kuja kalu-jana kuwurtu-kurra kanyi, ngulangka kalu warlka wangka. Nyampurraju maju-nyayirni. Kala Kaatu-kurlangu kuruwarrri, kujarla yungu Mujujuku, ngulangkuju yungu-jana jungarni-mani yangkarraju maju-patu kuja kalu ngulangkuju kuruwarrri rdilyki-pinyi warrarda.

11 Kaatuju ngurrju-nyayirni! Nyampurluju kuruwarrirli, yapa kajana wankaru mardarni. Jurrku-juku nyampuju Yimi Ngurrju kujaju ngajuku yungu yungurna-jana ngula-kurlurluju pinarri-mani jungangku yapa-patu-karilki.

Puurlurlujurla pulka-pungu Kaatukuju kujarla mari-jarrija Kaatuju

12 Ngajuju karnarla yati-wangka Jijaji Kirajiki ngalipa-nyanguku Warlalja-Wiriki kujaju pirrjirdi-manu ngajulu. Nyurru-wiyi-juku-nyanu nyanunguju kujalku wangkaja, “Kapuju Puurlurlu linpangku purda-nyanyi ngajuju.” Kujarlanyaju ngajuju milarnu yungurnarla warrki-jarri nyanungukulku-juku.

13 Ngakalku kujarna ngaju Kirijini-jarrija, ngula-wangurla-wiyi kalarna manyu-pungu yirdi Jijajiji, manulparna-jana Kirijini-patu

warru murrumurru-manu kulu-parnta-nyayirnirli ngajulurluju. Ngajujulparnarla ngurrpa-nyayirni nyinaja Jijaji Kirajikiji. Manu kulalparnarla ngungkurr-nyinaja. Kujarlanyaju ngajukuju mari-jarrinjarla ngurrju nyinaja nyanungu-juku Kaatuju.

¹⁴ Yuwayi. Kaatuju ngajukuju yimiri-nyayirni nyinaja. Kujarlanya karnarla nyanungukulku Jijaji Kirajikiji nyina ngajuju. Wala karnarla nyina nyanungukuju, manu karna-jana Kirijini-kariyi-nyanukulku yulkami.

¹⁵ Timiji, nyampunya yungurnangku yimiji wangka ngurrju-nyayirni manu yijardu-nyayirni. Ngulakuju yungulparliparla yapaju jintawarlayi-juku ngungkurr-nyinakarla: Nguru nyampurula, yapaju karlipa majumaju-nyayirni nyina. Ngulakunya-ngalpa Jijaji Kirajiji yanurnu yungu-ngalpa muurl-mardarni palinja-kujakuju.

¹⁶ Yuwayi, junga kujaju. Ngajulu Puurlu karna nyinami majumaju-nyayirni panu-kari-piya-wangu. Ngulakuju Kaatujulpaju ngajurlan-gukuju nyinaja yimiri-jiki. Ngakaju kapulurla panu-nyayirni yapaju wala nyinami Jijaji Kirajikiji, manu kapulurla nyanungukuju jirrn-ganja nyina wankaru tarnnga-juku. Kaatujulpaju ngajuku-wiyi mari-jarrinjarla ngurrju nyinaja ngulaju yungulu yalumpurrarluju milyapinyi Kaatuju kuja kajana yulkami-jiki majumajukuju. Yungu-jana pinja-wangurlu muurl-mardarni palinja-kujaku wankaru-juku.

¹⁷ Yungulparliparla jintawarlayirli-juku pulka-pungkarla Kaatukuju. Nyanunguju jinta, Warlalja-Wiri kajana nyina tarnnga-

juku yapakuju! Ngulaju kula nyanunguju palimi, lawa! Kulalpa nganangku nyangkarla! Ngaliparlurliparla tarnngangku pulka-pinyi nyanunguku! Ngula-juku ngurrju.

Puurlujurla wangkaja Timijiki yungu purami kuruwarri Jijaji Kiraji-kirlangu-mipa

¹⁸ Timiji, nyuntuju kula-ngantanpaju ngajuku ngalapi-nyanu. Yangka kujanpa nyuntu jaajikingarduyu wiri-jarrija, yangkangku jarukungarduyu-paturlu kujangkulu nyuntuku rdaka yirrarnu jurrungka, ngula-jangkaju, wangkajangkulurla Kaatuku nyuntukuju. Manungkulu wangkaja yinpa jaaji-kari jaaji-karirila warru warrki-jarri. Yungurnangku yangka-juku jurrku-juku yimiji yarda milki-wangkami yangka-patu kujangkulu wangkaja. Kajinpa ngula purda-nyanjarla mardarni yimi, ngula-jangkaju kapunparla ngurrju-nyayirni warrki-jarri Kaatukuju kirri yalirlaju Yipijarla.

¹⁹ Kajinpa warrarda manngu-nyanyi nyampu yimi ngaju-nyangu, kujarlaju kapunpa warrarda purami Jijaji Kiraji-kirlangu-mipa kuruwarriji. Kapunpa ngurrju nyina majungka-jarrinja-wangu, kajikanpa kurnta-jarrimi majungka-jarrinja-warnu. Kala ngalya-karirli yapangukuju, kula kalu Jijaji Kiraji-kirlanguju purami kuruwarriji, lawa. Purami kalu jinta-kari kuruwarri-kari kuja-purda-karirli. Kula kalu manngu-nyanyi ngurrju, ngari kalu purda-nyanyi warrarda maju-juku. Kujarlanya kalu yani kuja-purda-kariji Kaatu-kujakuju.

20 Yalumpu-jarra wati-jarra yirdi-jarraju Maniyuju manu Yilikijantu, ngulaju kapala maju-juku nyinami. Yalumpu-jarrarlangu-palarla kuja-purda-kari jurnta yanu Kaatukujakuju, manulpa-palarla jukuru-jarrinjarla nginji-wangkaja. Ngula-jarrajurnarla yungu Juju Ngawuku yungu-palangu murrumurru-mani. Kaji-palangu marda Jujungku murrumurru-mani, kuja-warnurluju marda ngakaju kajikapala manngu-nyanyi Kaatuju marda nginji-wangkanja-wangurlulku.

2

Puurlujurla wangkaja Timijiki manu Kirijinipatu-kariki yungulu-janarla payirni Kaatuku kapumanu wiriwiriki

¹ Yimi yungurna-nyarra wangka nyurrurlaku jintawarlayiki-juku Kirijinikiji: Yati-wangkayalurla Kaatukuju, manulu-janarla payika Kaatuju yapaku panuku-juku yungu-jana warrawarra-kanyi.

² Payikalujanarla Kaatuju kapumanu-patuku nyurrurla-nyangurlakuju ngurrararlakuju, manulu-janarla payika Kaatuju ngurujarrarany-parlaku kapumanu-patuku-yijala. Kajirlipajanarla kujarlu payirni Kaatu, kuja-warnuju kapurlipa nyina rarralya manu ngurrju ngaliparlangu. Kajirlipajanarla kujarlu payirni Kaatu, kuja-warnurluju kapurliparlajinta pulkapinyi jungangku Kaatukuju, manu kapurlipajana yapakuju ngurrju manu jungarni nyina.

³ Kuja karlipa-janarla payirni Kaatuju, ngulaju ngurrju. Kujarlunya karlipa Kaatuju wardinyimani. Nyanungunya-ngalpa Ngarlkinpaju ngalipakuju jintawarlayiki-juku.

⁴ Nyanungu kajana yulkami yungu-jana ngulajangkarluju muurl-mardarni wankaru palinja-kujaku. Yimi Ngurrju nyanungu-nyangu ngulaju junga-nyayirni. Kaatuju-ka ngampurrpa nyina yungu-jana pinarri-mani yapa jintawarlayi-jiki ngula-kurlurluju.

⁵ Ngulaju nyanungu jinta-juku Kaatuju yapakuju jintawarlayiki-juku. Jijaji Kirajiji, ngulajulpa palka yapa-nyayirni nyinaja. Nyanungu-miparlunya yungu-jana yajarninjarla pina-kanyirni Kaatu-kurraju.

⁶ Ngampurrpa-ngalpa nyanunguju palija yungu-ngalpa muurl-mardarni jintawarlayi-juku wankaru yapaju palinja-kujakuju. Kula-jana Kaaturlu yimi-ngarrurnu yapaku yimi nyampu nyurru-wiyi, lawa. Ngula-jangkaju-nyanu wangkaja, “Nyurru. Jalangu yungurna-jana yimi warraja-mani yapakuju.”

⁷ Junga kujaju. Kaaturluju milarninjarla yajarnu. Ngulakunya karnarla jalanguju marlaja warrki-jarri Kurdungurlu Wiri-juku Kirijini panu-kurluju. Yilyajaju nyanungurlu Juwu-wangu-patu-kurraju yungurna-jana yimi-ngarrirninjini Yimi Ngurrju manu yungurna-jana pinarri-mani Jijaji Kiraji-kirlangu kuruwari. Ngulaju junga-nyayirni kuruwari. Kula karna-nyarra warlkangku yimi-ngarrirni, lawa. Junga karna-nyarra yimi-ngarrirni.

Puurlu-jana wangkaja panuku Kirijini-patuku watiki manu karntaku nyarrpa-jarri yungulu kajilirla Kaatuku turnu-jarrimi

⁸ Yungurna-nyarra wangka nyurrurlakulku wati Kirijini-patuku kuja kankulurla nganapuka jukarurru yangka nyina Kaatuku jaaji-kari jaaji-karirla. Kajinkilirla wangkami Kaatuku, ngulajulurla marla-karriyalurla rdaka-jarra. Kaatuku wangkanjakungarntirliji, kulalpankulu-jana wiljiwilji-mantarla yapa-patu-kari-wiyi, manu kulalpankulu-jana kulu-jarriyarla.

⁹ Yungurna-nyarra nyurrurlakulku karntawatikilki wangkami. Kajinkili-nyanu warrarda maparni jara-kurlurlu manu warrarda yuntardi-mani, manu kajinkili-nyanu wakurlu warrarda pukurdi-mani, manu jurnarrpa-kurlurlu kajinkili-nyanu warrarda yuntardi-mani yangka jinjirlajinjirla-kurlurlu, manu kajinkili-nyanu yangka yinirnti waninja-wana yirrarni manu yangka rdaka-kurlangu kawurlu, ngularra-kurlu kajinkili jaaji-kirra milkarraku yani yangka watingki nganta nyanjaku, kujaju warntarla.

¹⁰ Kuja kankulu-nyanu Kirijini ngarrirni nyurrurlarlu karntakarntarlu, manu nganta kankulurla Kaatukuju jukarurru nyina, ngulangkuju yapa ngalya-kari-wiyili-jana warrawarra-kangka. Kala kajinkili-nyanu nyurrurla-miparlu warrawarra-kanyi yulkanjakarrarlu, kujaju kula ngurrju.

¹¹ Kajinkili jaaji-kirra turnu-jarri, ngulangkaju nyurrurla karntakarntaju wurulypalu nyinaya yungunkulurla pinarri-jarri Kaatuku. Watingki kajili-nyarra jaru-kurlurlu pinarri-mani, ngulaju

yirriyirrlili-jana purda-nyangka wangkanja-kurraju ngulaju wiljiwilji-maninja-wangurlu.

12 Ngajulurlu Puurlurlu, ngulaju karna-jana karntakarntaju warrarda jarraly-pinja-wangurlu warla-pajirni yangka kalakalu-jana wati-patu marda pinarri-mani, manu kalakalu-jana marda wiri nyina karntakarntaju wati-patukuju. Wangkami warrarda karna-jana karntakarntaju yungulu nyina wurulya jaajirlaju.

13 Nyarrparla karna-jana kuja warla-pajirni? Nyurru-wiyi Kaaturluju ngurrju-manu Yatumu-wiyi kamparruju. Ngula-jangkaju, karntalku yirdiji Yiipi ngurrju-manu.

14 Kula Yatumu-wiyi yimirr-yungu kamparruju Juju Ngawungkuju, lawa. Yiipi karnta-juku Juju Ngawungkuju yimirr-yungu-wiyi. Ngula-jangkaju, Yiipiji jurntalkurla yanu Kaatukuju. Kujarlanya karna-jana karntaju warrarda warla-pajirni wati-patu-kujaku pinarri-maninja-kujaku manu yangka wiri kalakalu-jana nyinami wati-patuku.

15 Kajilirla karntakarnta warrarda nyinami wala-juku Jijaji Kirajiki, manu kajili-jana warrarda yulkami Kirijini-kariyi-nyanuku, manu kajilirla warrarda nyinami jungarni Kaatuku, manu kajili wurulya warrarda nyina jaajirla milkarra-wangu, ngularrakuju Kaatuju yungu-jana wardinyi nyinami. Manu kajili-nyanu murrumurru purda-nyanyi kurdungka karmulya-jarrinja-puruju, kuja-kujakuju kapu-jana Kaaturlu muurl-mardarni-juku.

3

*Puurluju wangkaja-jana Kirijini-patukuju
nyarrparlu yungulu milarni yapa wiriki
nyinanjaku jaaji-kari jaaji-karirlaku*

¹ Nyampunya yungurna-nyarra yimiji wangka ngurrju-nyayirni manu yijardu-nyayirni. Kaji ngana-puka ngampurra nyina yungu-jana wiri nyina yapaku jaaji-kari jaaji-karirlaku, ngulaju warrkiji ngurrju-nyayirni.

² Kajilpa ngampurra wiriki kamparrurlaku nyinayarla jaaji-kari jaaji-karirlaku, ngulakungarntiji yirriyirri-nyayirni-wiyirla nyina ngurrju-nyayirni manu jungarni-nyayirni Kaatukuju maju-wangu-wiyi. Ngulangkuju yapangku yungulpa mardakarla jinta-mipa karntaju. Manu yungulpa nyinayarla warungka-wangu manu jiliwirri-wangu. Manu kajilpa yapa ngajarri yantarlarni nguru-kari-wardingki, ngulaju yungulpa kangkarla ngurra-kurra nyanungu-nyangu-kurra yungu ngulangka ngunami. Manu yungulpa nyinayarla pina-nyayirni yapa pinarri-maninjakungarntiji.

³ Manu yungulpa warungka-wangu nyinayarla-juku pama ngarninja-warnuju. Manu yungulpa-jana yapa ngalya-karikiji yimiri manu ngurrju nyinayarla kulu-wangu wiljiwilji-maninja-wangu. Manu yungulpa purlurpa-wangu nyinayarla talakuju.

⁴⁻⁵ Nganangku-puka watingki kula kajana marda jungangku warrawarra-kanyi nyanungu-nyangu karnta manu kurdukurdu, ngulangkuju

nyarrparlulku-yijalalpa-jana warrawarra-kangkarla yapa Kaatu-kurlanguju Kirijiniji? Kujarlaju, kaji jaajikingarduyu wirilki nyina, ngulakungarntiriljilpa-jana nyanungu-nyangu-wiyi ngamarlangu-jarra-wiyi warrawarra-kangkarla jungarnirli. Manu yungulpa-jana nyanungu-nyangu-wiyi kurdukurdu pinarri-mantarla yungulu linpangku purda-nyanyi nyanungu-nyangurlu-wiyi wiljiwilji-maninja-wangurlu.

⁶ Ngana-puka wati kuja nyinaja nyurru-warnu Kirijiniji, kajilpa ngampurra nyinayarla kamparrurlaku wiriki nyinanjaku jaaji-kari jaaji-karirlakuju, ngulaju ngurrju. Kajilpa wati Kirijini-jarriyarla, ngula-jangkaju kajilpa kapanku jaajikingarduyu-jarriyarla wiriki kamparrurlaku nyinanjaku, ngulangkuju kajikanyanu warrarda pulka-pinyi ngurrjungku nganta. Ngula-jangkaju, wati yaliji kapu-nyanurla kunka-mani Kaaturluju. Kujarluyijala-nyanurla Kaaturluju kunka-manu Juju Ngawuju.

⁷ Ngana-puka wati kajilpa ngampurra nyinayarla kamparrurlaku wiriki nyinanjaku jaaji-kari jaaji-karirlakuju, ngulaju kajilpalu yangkangku Kirijini-wangurlu ngurrju-pajikarla, ngulaju ngula-juku. Nyanunguju wati pangkala jaajikingarduyu-jarri. Kala kajilpalurla jukuru-jarriyarla yangka yapa Kirijini-wangu, kajilpalu maju-pajikarla, ngulaju kajikanyanu nyanunguju wati kurnta-jarrilki, manu ngula-jangkaju Juju Ngawungku kajika rdarri-mardarni.

Puurluju wangkaja-jana Kirijini-patukuju nyarrparlu yungulu milarni yapa yungu-jana jaajirlaju warrki-jarri Kirijini-patuku

⁸ Ngana-puka wati kajilpa ngampurrrpa nyinayarla yungu jaajikingarduyu warrkini nyina, ngulakungarntiji yungu nyina langarrpa-wiyi manu rdirrinypa. Ngulaju yungu wangka junga-nyayirni yimiji, warlka-wangu. Yungulpa warungka-wangu nyinayarla-juku pama ngarninja-warnuju. Manu ngulangkuju kulalpa-jana yimirr-yungkarla tala puntarninjakungarntirliji.

⁹ Kaaturlu-ngalpa milki-yirrarnu Jijaji ngalipakuju. Yangka wati yungulparla junga-nyayirni wala nyinakarla Jijajiki majungka-jarrinja-wangu. Kajilpa nyiyarlangurla majungka-jarriyarla, ngulaju kajika-nyanu manngu-nyanjarla kurnta-jarrimilki.

¹⁰ Ngana-puka wati kajilpa ngampurrrpa nyinayarla yungu jaajikingarduyu warrkini nyina, milarninja-kungarntirliji wurrangku-wiyi miimii-nyangkalu kaji jungarni-japa nyinami. Kajilpa nyinakarla jungarni maju-wangu, ngulaju ngula-juku. Kajika-jana warrki-jarri Kirijini-kariyi-nyanukuju.

¹¹ Kuja-piya-yijala, ngana-puka karnta kajilpa ngampurrrpa nyinayarla yungu-jana jaajirlaju warrki-jarri Kirijini-kariyi-nyanuku, ngulakungarntiji yungulpa nyinayarla langarrpa-wiyi manu rdirrinypa. Ngulakungarntiji kulalpa-jana warru nginji-wangkayarla manu warlka-ngku warru yimirr-yungkarla yapa ngalya-kariji,

lawa. Ngulakungarntiji yungulparla yirriyirri-wiyi nyinayarla manu jungarni Kaatukuju. Kujarlaju, yapa panu-kari kapulurla wala nyinami kapatinja-wangu.

¹² Ngana-puka wati kajilpa ngampurra nyinayarla yungu jaajikingarduyu warrkini nyina, ngulangkuju mardarni kali-nyanuju jintamipa. Ngulangkuju-jana ngamarlangu-jarraju warrawarra-kanyi yirriyirrirli.

¹³ Kajirla ngurrju warrki-jarrimi Kaatuku jaajirla, ngulaju kapurla wala-nyayirni nyina Jijaji Kirajikiji. Ngulangkuju kapu-jana lani-wangurlu rdurrurdurlu yimi-ngarrirni Yimi Ngurrju Jijaji Kiraji-kirli yapaku. Kirijini-kariyi-nyanurlu kapulu ngurrju-pajirni.

Nyampunya yimi jungaju Jijaji Kiraji-kirliji

¹⁴⁻¹⁵ Timiji, yungurna yanirra nyuntu-nyangukurra yungkaparri. Karija, kalakaju nyiyarlangurlu marda warla-pajirni yaninjarnikijaku. Kujarlanya karnangku pipaju pantirninjarla yilyamirra yungunpa-jana pinarri-mani Kirijini-kariyungku yangka-patu kuja kangkulu jirranganja nyina jintajinta-jarrinjarla. Kaatujuka JUKURRARNU nyina. Nyurrurlajunkulurla nyanungu-nyangurlalku turnu-warnurla. Kujarlaju yungurna-nyarra jintawarlayi-juku pinarri-mani ngula-jangkanya yungunkulurla nyinami jungarni Kaatukuju. Ngalipa-miparlu Kirijinirli karliparla jungarnirliji marlaja mardarni yimi manu kuruwarri nyanungu-nyanguju.

¹⁶ Nyampunya-ngalpa Kaaturluju yimiji milkiyirrarnu ngalipakuju. Nyampuju Yimi Ngurrju,

ngula-kurlurlunya kuja karlipa-jana yapa-kuju pinarri-mani. Nyampunya-ka wangka yimiji: Jijaji Kiraji palka-jarrija nyampurlaju walyangka palka-nyayirni. Ngulaju Kaatu-kurlangurlu Pirlirrpardu pina-wankaru-manu palinja-warnuju. Kujarlaju karlipa milyapinyi nyanunguju Kaatu-kurlangu Ngalapinyanu. Marramarrarlulu nyangu Kaatu-kurlu. Nyampuju yimi nyanungu-nyangu, yapangkujulu nyurru-juku warru kangu ngurujarraranyparlaju. Yapajulpalurla wala-nyayirni nyinaja ngurujarraranyparlaju. Ngula-jangkaju, Kaaturlu pina-kangu kankarlarra yungu-pala nyina mapirrilki jintangka-juku yartarnarri wiri-jarlu-kurlu tarnnga-juku. Ngulaju junga yimi.

4

Ngaliparlaju, warrawarra-kanyirlipanyanu yapa-patu-kujakuju yangka-patu-kujaku kalakalu-ngalpa pinarri-mani warntarla Kaatu-kurlangurlu nganta yimi-kirlirliji

¹ Nyampunya kaju Pirlirrpardu Kaatu-kurlanguju wangka ngajukuju: Kaji nyampu nguru lawajarrimi, ngulakungarntirliji kapulu yapangkujungalya-karirliji Kirijinirliji juwa-kijirni Jijaji Kirajiji. Kapulurla wala-wangulku jurnta nyinami. Ngula-jangkarluju kapulu-jana purdanyanyi pirlirrpardu-karilki Juju Ngawu-kurlanguju warlkanjilki. Manu kapulu purami kuruwarrakarilki yangkanku kajili-jana pirlirrpardu warlkanjirli pinarri-mani.

² Yapangku kuja kalu-jana pinarri-mani kuruwarri-kari-kirlirli, ngulajulurla yapaju Juju Ngawukulku. Ngulangkuju-jana yirrarnu kuruwarri nyanungu-nyangulku nginyinginyirla manu kurturdurrurla. Kujarlaju kalu-jana yapa ngalya-kariji yimirr-yinyi warlkanjirliji.

³ Kujarlunya kalu-jana warlkanjirliji yimirr-yinjarla karlirr-kanyi yapa ngalya-kariji Kaatu-kujaku: Jinyijinyi-mani kalu-jana nyinanjaku yupukarra-wangu. Manu kalu-jana warlapajirni miyi-kari miyi-kari-kijaku ngarninjaku. Kujaju jungarni-wangu! Kaaturluju ngurrju-manu-ngalpa ngalipakuju nyiyarningkijarra ngulaju yungurlipa kutu ngarni ngalipa kuja karliparla wala nyinami Jijaji Kirajiki manu kuja karlipa yimi junga-nyayirni milyapinyi nyanungu-nyanguju. Nyanungurlu-ngalpa ngurrju-manu mangarriji ngulakuju yungurli-parla yati-wangkami manu yungurlipa kutu ngarni.

⁴ Nyiyarninykijarra kuja Kaaturlu ngurrju-manu, ngulaju ngurrju-nyayirni. Kujarlaju, kajirliparla yati-wangka Kaatuku ngarninjakungarnti mangarrikingarnti, ngarirlipa kutu ngarni nyiyarningkijarra.

⁵ Kuja Kaaturlu ngurrju-manu nyiyarningkijarra, ngulaju ngurrju-pajurnu. Kujarlaju, kajirliparla yati-wangka Kaatuku ngarninjakungarnti, ngula-warnurluju kajirlipa kutu ngarni, Kaatuju-ka wangka ngulaju ngula-juku.

Puurlurlu pinarri-manu Timijiji yungu nyarrpa warrki-jarri jungarni jaajirlaju

⁶ Timiji, kajinpa-jana nyampurra-kurlurlu pinarri-mani Kirijini-kariyi-nyanu, ngula-jangkaju kapunpa ngurrju-nyayirni warrkini nyinami Jijaji Kiraji-kirlanguju jaajirlaju. Jijaji Kiraji-kirlangu kuruwarriji junga. Warrarda pinarri-jarriya yungu nyuntu-nyangu pirlirrpaju pirrjirdi-jarri-nyayirni. Warrarda puraya tarnnganguku-juku yimiji kujarnangkulu pinarri-manu kamparru-wiyi.

⁷ Jurnta-jana nyinaya yangkakaju yapaku kuja kalu-jana warntarla-kurlurlu yimi-kirlirli warrarda pinarri-mani. Ngulaju yimiji rampalpa manu maju. Tarnnga-juku warrarda warrki-jarriya nurna, manu pinarri-jarriya maya-kari maya-kari Kaatu-kurlanguku yimiki yungunparla nyina yirriyirri Kaatukuju.

⁸⁻⁹ Timiji, nyampunya yungurnanguku yimiji wangka ngurrju-nyayirni manu yijardu-nyayirni. Ngulakuju yungulparliparla yapaju jintawarlayi-juku ngungkurr-nyinakarla: Yapa kalu manyu-wana manyu-karrimi manu warru parnka yungulu-nyanu palka nyanungu-nyangu pirrjirdi-mani. Ngulaju ngula-juku. Kala yapa ngalya-kari kuja kalurla yirriyirri-nyayirni nyina Kaatuku, ngulangkuju pirlirrpaja kajana pirrjirdi-mani. Ngulaju yapa kapulurla tarnnga-juku marlaja nyina wankaru Kaatukuju. Yuwayi, junga nyampuju yimi kujarnanguku wangkaja.

¹⁰ Kaatuku-ka nyina JUKURRARNU. Nyanungunya Ngarlkinpaju yapakuju jintawarlayiki-juku, manu kajana nyanungurlu-juku Kaaturluju warrawarra-kanjarla mardarni nyampurla ngurungkaju. Ngulaju ngula-juku. Kala yangka yapa

kuja kalurla yijardu-nyayirni wala nyina nya-nunguku Kaatuku, ngulaju kajana tarnnganku-juku warrawarra-kanjarla mardarni. Ngalipa Kirijini-patu kujanya karliparla yijardu-nyayirni wala nyina. Kapurliparla tarnnga-juku jirrnganja nyinami. Kujarlanya karliparla nurnanyayirni warrki-jarrimi nyanungukuju, manu karliparla nyinami jungaju.

¹¹ Kujarlaju, nyampurra-kurlurluju-jana pinarri-manta Kirijini-patu nyuntu-nyangurla jaajirlaju yungulu linpangku purda-nyanjarla purami.

¹² Timiji, nyuntujunpa kurdu-warnu. Kulangkulu marda purda-nyanyi nyuntuju. Nyuntujulpangkulu purda-nyangkarla Kirijini-watirliji. Jungarni-jana wangkaya. Manu jungarnirla nyinaya Kaatukuju. Yulkaya-jana yapa-patu-karikiji. Manurla warrarda nyinaya wala-juku Kaatukuju. Manu-jana yampiya kaminakaminaju manyu-pinja-wangurlu, manu nyiyarlangu majuju yampiya.

¹³ Yungurnangku yanirra nyuntuku Yipijakurraju. Kajirna yanirra nyuntu-nyangu-kurra, ngulakungarntiji-jana Payipuluju warrarda milki riiti-manta kiljingki jaajirlaju. Manu-jana warrarda yirri-puraya Payipulu-jangkaju yimiji yungulu ngula-jangkaju nyinami jungarni.

¹⁴ Timiji, yangka-warnu-jukunpa mangunyanyinya kujangku yangka Pirlirra Kaatukurlangurlu kurru-pungu nyanungu-nyangu yartarnarri? Yangkaju kanpa mangunyanyinya kujangku warntarri-nyayirni-wangu yungu, ngula-kurluju yungunparla

marlaja warrki-jarri jaajirla? Yangkaju kanpa-jana manngu-nyanyinya jaajikingarduyupatu kujalurla marlaja wangkaja Kaatuku? Manu yangkaju kanpa-jana manngu-nyanyinya jaajikingarduyupatu purikapurilka ngulangkuju kujangkulu yangka rdaka yirrarnu nyanungurra-nyangu nyuntuku ngulajangkarlunya kujanpa manu yartarnarriji? Ngularraju kanpa-jana manngu-nyanyinya? Kujarlaju, warrardarla warrki-jarriya tarngajuku yangka-kurluju yartarnarri-kirli manu warntarri-nyayirni-wangu-kurluju. Ngulakurlujurla warrarda warrki-jarriya-juku jaajirlaju.

¹⁵ Warrarda manngu-nyangka manu puraya nyiyarningkijarra kuja karnangku nyampu pipa pantirninjarla yilyamirra. Kajinpa warrarda manngu-nyanyi manu pura, kapungkulu Kirijinipatu-karirli nyanyi warrki-jarrija-kurraju, manu kapulu milya-pinyi yangkaju warrki nyuntu-nyangu kuja kanparla warrki-jarri jungarni Kaatukuju jaajirlaju.

¹⁶ Warrawarra-kangkanku nyuntuju muurlparlu, kalakanpa marda karlirr-yan warntarlalku. Ngula-kujakuju warrawarra-kangkanku. Yirriyirri manngu-nyangka Jijaji Kiraji-kirlangu kuruwari yungunpa-jana Kirijini-kari junga-nyayirni pinarri-mani. Kajinpa-nyanu nyuntulurlu-wiyi warrawarra-kanyi karlirr-yaninja-kujaku, manu kajinpa-jana junga-nyayirni pinarri-mani Kirijini-karriji, kujarlaju kapunpa-nyanu muurl-mardarni karlirr-yaninja-kujaku. Manu kapunpa-jana

Kirijini-kariyungkurlangu muurl-mardarni.

5

Puurluju wangkajarla Timijikiji yungu-jana walyka-juku wangkami Kirijini-kariyi-nyanukuju kajilpalu karanparr-karriyarla

¹⁻² Nyuntu-nyangurla jaajirla, kajilpa-pala marda muturna manu purlka karanparr-karriyarla, ngulakuju wangkaya-palangu kulu-wangu walyka-juku manu yirriyirri kula-nganta nyuntukupalangu-jarraku ngati-nyanuku manu kirda-nyanuku kula-nganta. Ngula-jangkaju yungu-pala nyina jungarni. Manu marda kurdu-warnu wati kajilpa karanparr-karriyarla, ngulakuju wangkayarla walyka-juku manu yirriyirri kula-nganta nyuntukupurdangka-piyaku-juku kukurnu-nyanu-piyaku. Ngula-jangkaju yungu nyina jungarni. Manu marda kurdu-warnu-yijala karnta kajilpa karanparr-karriyarla, ngulakuju wangkayarla walyka-juku manu yirriyirri kula-nganta nyuntukupurdangka-piyaku-juku ngawurru-nyanu-piyaku. Ngula-jangkaju yungu nyina jungarni. Kajilpanpa manngu-nyanjarla ngardingardi-mantarla milpa-jarra-kurlurlu nyuntulurlu, ngulaju maju-parnta.

Puurluju wangkajarla Timijikiji nyarrparlu yungulu-jana Kirijini-paturluju warrawarra-kanyi kali-puka-wati

³ Nyurrurla Kirijini-wati, kaji nyina kali-puka marda yalumpurla nyurrurla-nyangurla turnu-warnurla, ngulaju marda nganangku

warrawarra-kanja-wangu-ka nyina. Ngulaju nyurrurlarlulkulu warrawarra-kangka Kirijini-paturlu.

⁴ Nyampunya kangalpa Kaatuju wangkami ngalipakuju: Ngati-nyanurlu kirda-nyanurlu manu jaja-nyanurlu jamirdi-nyanurlu manu warringiyi-nyanurlu yaparla-nyanurlu, warrawarra-kanjarla wiri-manulu-nyarra nyurrurla-wiyi. Ngulaju nyanungulkulu-jana warrawarra-kangka nyanungurra-piyarlu-juku. Kujarlaju, kaji-nyanu yapangu nganangku-puka Kirijini-pajirni, ngulakuju kajirla jaja-nyanu manu ngati-nyanu nyina kali-puka, ngulaju yungu-jana warrawarra-kanyi. Kaji-jana kujarlu warrawarra-kanyi, ngulakuju karla wardinyi nyinami Kaatuju.

⁵ Ngana-puka kuja-ka kali-puka nyina yangarlu nganangku warrawarra-kanja-wangu, kajirra wala nyina Kaatuku, manu kajirra warrarda wangka parra wiri munga wiri warrawarra-kanjaku, ngulajulu warrawarra-kangka.

⁶ Jinta-karirliji kali-pukarluru kuja kyananu Kirijini-pajirni, ngula-jangka kaji mangunyanyi warru manyu-karrinjaku, ngulaju kula karla Kaatukuju jungarni nyina, lawa. Ngulakujurla pirlirra nyanungu-nyanguju jurnta palija. Ngulajulu yampiya warrawarra-kanja-wangurlu kula-nganta nyurru palija.

⁷ Timiji, pinarri-manta-jana yimi nyampukurlurluju Kirijini-kariji, ngula-jangkaju yungulu nyinami jungarni. Ngula-jangka, kula-jana nganangku jungarni-wangu-pajirni.

⁸ Kirijini-wangu-paturlu kalu-nyanu warlalaju warrawarra-kanyi. Kuja-piya-wangurlu kajilpa-jana nganangku-puka Kirijinirli warrawarra-kanja-wangurlu yampiyarla nyanungu-nyangu warlalja, ngulaju-ka maju-nyayirni nyinami Kirijini-wangu-piyalku. Yalirli yangka Kirijinirli nganta kajilpa-jana warrawarra-kanja-wangurlu yampiyarla, ngulangkuju kula-ka Jijaji Kirajiji pura jungarnirlilki, manu karla kapuru nyina.

⁹⁻¹⁰ Kajinkili-jana warrawarra-kanyi kali-puka-wati, ngulakungarntirliji yirdi-wiyili-jana yirraka pipangka-wiyiji. Yirdi yirrarninjakungarntirliji, miimii-nyangka-wiyili-jana karnta kali-puka yinyarra, muturna marda, ngurra-rdangkarlpa marda. Kajilpa kali-puka nyinayarla ngurra-rdangkarlpa muturna-wangu, ngulaju yampiyalu yirdi yirrarninja-wangurlu. Kala kajilpa kali-puka nyinayarla muturna-nyayirnilki, ngula kujalparla jirranganja nyinaja nyanungu-parntaku kali-nyanuku jinta-mipaku, manu kujalpa-jana yapa ngalya-kari wurdujarra-maninjarla warrawarra-kangu, ngulajulu yirraka yirdiji pipangkaju. Manu marda kala ngurrju-nyayirni warrki-jarrija jaajirlaju. Manu marda kala-jana ngurrjungku kurdukurdurlangu wiri-manu. Manu marda kala-jana warrawarra-kangu ngajarrirlangu nyanungu-nyangurlaju ngurrangkaju. Manu marda kala-jana wirliyarlangu warru paljurnu Kirijini-kariyi-nyanuju Jijaji-piyarlaju. Manu marda kala-jana yaninjarla jijanurlangu warru wangkaja yapa ngalya-karikiji wajampa-kurlukuju manu wuurnpa-purukuju. Ngana-

puka kali-puka kuja-piya, ngulaju yirdiji yirrakalu-jana pipangkaju, manulu-jana warrawarra-kangka.

¹¹⁻¹² Yungurna-nyarra wangkami yangka kali-puka-kurlu kurdu-warnu-kurlu. Marda kalu-nyarra milki-wangkami nyurrurlakuju Kirijini-patukuju yungulu nganta nyinami jilimijilimijuku yupukarra-wangu nganta. Marda kalu-nyanu yinyi Jijaji Kiraji-kirraju yungulurla warrki-jarri nyanungu-mipaku jaajirlaju. Ngulaju ngula-juku. Kala kapulu mangunyanyi-juku watikiji yungulu yarda yupukarra-jarrimi. Kajili pina-yupukarra-jarri, ngulakuju kapu-jana kulu-jarrimi Kaatuju yangka jaru jangku-pinja-warnukuju kujalu ngulangkuju rdilyki-pungu jangku-pinja-warnu. Kujarlaju, yampiyalu-jana yirdiji pipangka yirrarninja-wangurlu.

¹³ Yangka kurdu-warnu-patu karntakarnta kuja kalu kali-puka-jarrimi, ngula-jangkaju mata-nyayirni kalu warru nyinami warrki-wangu, manu kalu jinta-kari jinta-kari-kirlangukurra ngurra-kurraju warru parnka ngulaju yapa ngalya-kariki nginji-wangkanjakungarnti. Manu kalu-jana yapa ngalya-kariki warru mampami. Ngulajulpalu kuja-wangu nyinayarla.

¹⁴⁻¹⁵ Ngalya-kari kurdu-warnu-patuju kalipukaju, ngulajulurla nyurru jurnta karlirryinaja Jijaji Kirajikiji, manu ngula-jangkaju yanulurla Juju Ngawukulku. Kuja-kujakuju nyurrurlarlu kurdu-warnurlu kali-puka-paturlu, kali-nyanulu-nyanu manta, manu kurdukurdulu-nyanu panu-manta, ngularra

yungunkulu-jana warrawarra-kanyi. Kajinkili nyina kali-puka-juku manu jilimirla-juku, ngula-jangkaju kapunkulu majungka-jarrimi. Kajili-nyarra kuja-kurra nyanyi Kirijini-wangu-paturlu, ngulangkuju kapulu-ngalpa Kirijini-patuju maju-pajirni jintawarlayilki.

¹⁶ Witalku yungurna-nyarra yarda wangka kali-puka-kurluju: Nganangku-puka karntangku Kirijinirli kuja-ka mardarni kali-puka nyanungu-nyangu warlalaju, ngulaju warrawarra-kanyi. Kaji kujarlu warrawarra-kanyi, kuja-puruju Kirijini-paturlu yungulu-jana warrawarra-kanyi panu-kari kali-pukaju tala-kurlurluju yangkarra kuja kalu nyinami yangarlu kurdu-nyanu-wanguju manu nganangku kula kajana warrawarra-kanyi. Kajilpa yangkangku karntangku Kirijinirli kali-puka nyanungu-nyangu warlalja yampiyarla warrawarra-kanja-wangurlu, kuja-puruju Kirijini-patuku kajikalumarlajarra-jarri tala-wangu-jarri. Kajilpalu tala-wangu-jarriyarla, nyarrparlulkulpalu-jana warrawarra-kangkarla?

Puurluju wangkajarla Timijikiji nyarrpa-jarri yungulu Kirijini-patuju

¹⁷ Ngalya-kari purllkapurllkaju kalu warrki-jarri nurna-nyayirni manu ngurrju-nyayirni jaajirlaju. Ngalya-karirli kalu-nyarra yimi-ngarrirni Kaatu-kurlangu jaru, manu ngalya-karirli kalu-nyarra pinarri-mani. Ngula-wanawanaju, nyurrurlarlu Kirijini-kariyi-nyanurluju, pulka-pungkalu-janarla, manulu-jana yungka talaju.

¹⁸ Payipulurlaju kujanya kangalpa wangka ngalipakuju:

“Watingki nganangku-puka ngula-ka puluku mardarni, ngulajulparla marna yungkarla ngarninjaku. Ngula-ka pulukurlu warru wapanjarlu warru puyu-pinyi marna kipirninjakungarnti, lirrajulpa yampiyarla kuja-kirli warirninja-wangurlu pulukuju marna yungu kutu ngarni.”*

Manu kujarlangunya kangalpa wangka Payipulurlaju:

“Ngana-puka yapa kuja karla yapa jinta-kariki wiriki warrki-jarri, ngulangkujurla kulpari yinyi talaju warrki-wanawanaju.”*

Kuja-piyarlunyalu-jana yungka tala purlkapurllakakuju kuja kalu yangka ngurrju warrki-jarri jaajirlaju, ngulakuju.

¹⁹ Timiji, kajilpangku jinta-miparlu Kirijini-kariyi-nyanurlu yimi-ngarrikarla jinta marda jaajikingarduyu wiri warntarla-jangka nganta, yali Kirijini jinta-kari, purda-nyanja-wangurlu yampiya. Kajilpangkulu jirramarlu marda manu marda marnkurrparlu yimi-ngarrikarla yali wiri warntarla-jangka nganta, ngulaju-jana purda-nyangka.

²⁰ Kaji jinta jaajikingarduyu wiri karanparrkarri, ngulaju karrinja-yirraaka kamparru palkangka Kirijini-paturlaju. Ngulaju kurnta-ngarrika ngula-warnurlu yungu kurntangkulku yalala-yirrarni Kaatu. Kajili nyanyi wiriwirirli

* **5:18** Nyangka Deuteronomy 25.4

* **5:18** Nyangka Luke 10.7

jaajikingarduyu-patu-karirli yalumpu maju-jangka, ngula-jangkaju kapulu yirriyirri-jarrinjarla nyina warntarla yaninja-kujakuju.

21 Timiji, Kaaturlu manu Jijaji Kirajirli manu marramarrarlul kajulu nyanyi ngajuju kuja karnangku nyampu pipa pantirni nyuntuluku. Yirriyirrirliji purda-nyangka! Nyuntu-nyangurla jaajirla yapa kuja kalu nyina marda tala palkakurlu marda manu marda marlajarra marda tala-wangu. Panu-kari wiriwiri, panu-kari lawa. Ngulaju ngula-juku. Panu-juku-jana rdakurl-kijika! Ngana-puka kajilpa karanparr-karriyarla, ngulajurla yimi jinta-juku miimii-nyanjarla wangkaya yungunpa jungarni-mani. Kala kajilpanpa-jana tala-kurlu-mipa manu marda wiriwiri-mipa ngurrjungkuju ngalya-pangirninjarla nyuntu-kurra-mantarla, ngulaju maju. Kala kajilpanpa-jana ngalya-pangirninjarla ngalya-kari yangka marlajarra-mipa yilyayarlarra kuja-purda-kari, kujaju majuyijala.

22 Timiji, kajinpa ngana milarni jaajirlakuju warrkikiji, ngulakuju kulalpanparla rdakaju kapanku yirrakarla, lawa. Milarninjakungarntirliji wurrangku-wiyi miimii-nyangka kaji jungarni-japa nyinami. Ngakarla rdakaju yir-raka kajinpa miimii-nyanyi. Kajilpanparla rdakaju kapanku yirrakarla yapaku yapa miimii-nyanja-wangurlu-wiyi, ngula-jangkaju kajilpa karanparr-karrinjarla majungka-jarriyarla, ngulaju nyuntu-panungka. Kuja-kujakuju yungulpanpa yirriyirrirli miimii-nyangkarla-wiyi.

Tarnnga-jukurla warrarda nyinaya Kaatukuju jungarni-juku nyuntuju.

²³ Timiji, miyalu maju-kurlurluju ngapa nganja pama wita-kurlu mitijini yungunpa miyalu ngurrju-jarri.

²⁴ Ngalya-kari yapa kuja kalu karanparr-karri warntarla, ngulaju yapa ngalya-karirliji nyanyi kalu-jana, manu kalu-jana milya-pinyi maju-juku. Yapa ngalya-kari kuja kalu karanparr-karri warntarla, ngulaju kula kajana nganangku nyanyi. Nganangku kula kajana nyanjarla milya-pinyi maju karanparr-karrinja-kurraju.

²⁵ Kuja-piya-yijala yapa ngalya-kari kuja kalu ngurrju nyina, ngulaju kalu-jana yapa ngalya-karirli nyanyi manu milya-pinyi ngulaju ngurrju-juku. Yapa ngalya-kari kuja kalu ngurrju nyina, ngulaju kula kajana nganangku nyanyi. Kala yapa panu-karirli kalu-jana nyanjarla milya-pinyi ngurrju-juku.

6

Puurluju wangkajarla Timijikiji nyarrpalu-jana Kirijini-patuju warrki-jarri Kirijini-wangukuju marda manu marda Kirijini-kariyi-nyanukuju

¹ Ngalya-kari nyurrurlaju, jinta-karikinkilirla wiriki Kirijini-wanguku, ngulakunya kankulurla warrki-jarri pirijina-piyaju. Ngulaju ngula-jukulu linpangku purda-nyangka kaji-nyarra nyarrpa-puka wangka warrkikiji. Kala kajinkili

jamulu purda-nyanyi yalumpu wiri Kirijini-wangu, kujarlaju kapulurla ngalya-kariji nginji-wangka Kaatukuju, manu kapulu maju-pajirni Yimi Ngurruju yangka kuja karlipa-jana ngulakurlurlu pinarri-mani. Kuja-kujakuju, purda-nyangkalu linpangku yalumpuju yangka wiri Kirijini-wanguju.

² Nyurrurla ngalya-kari Kirijini, ngulajunkulurla Kirijini-kariyi-nyanuku, ngulakunya kankulurla warrki-jarri pirijina-piya-yijala. Ngulakuju warrki-jarriyalurla kilji-nyayirni manu yukayi-karda-nyayirni. Nyurrurla-nyanguju wiriji Kirijini-jala, kulalpankulu kujarlaju warrki-wangu-jarriyarla mata nganta, lawa kujakuju. Nyampunyalpankulu manngunyangkarla, “Ngalipa-nyanguju wiriji Kirijini-kariyi-nyanu ngalipakupurdangka, ngulaku karliparla yulkami. Ngulakuju kajirliparla warrki-jarrimi yukayi-karda-nyayirni, kujarlaju kapu yardayarda-manii talaju nyanungurluju.” Kujanyalu manngu-nyangka nyurrurlarluju. Timiji, nyampurra-kurlurlunya-jana pinarri-manta Kirijini-kariyungkuju yungungkulu linpangku purda-nyanyi.

Ngalipa Kirijini, nyinamirliparla Kaatukuju yirriyirri ngulaju talakuju nyinparna-wangu

³ Warlalja-Wiringki Jijaji Kirajirli, pinarri-manu-ngalpa yungurliparla nyinami yirriyirri Kaatukuju. Ngalya-karirli yapangkuju kalu-nyarra pinarri-mani ngulaju warntarlarlu.

⁴ Nganangku-puka kuja kanyarra pinarri-mani warntarlarlu, ngulaju yapaju maju warn-

tarla. Manu kuja-ka yapangku manngu-nyanyi rdirrinyparlu nganta manu pinangku nganta, ngulaju ngurru-pajuku. Ngulangkuju, wiljiwilji-mani kajana yimi-kari-wanawana manu yirdi-wanawana. Manu kajana mulu-nyanyi, ngula-jangkarluju kulungku kajana pakarni yapa ngalya-kariji. Manu kajana nginji-wangka, manu kajana manngu-nyanjarla punku-pajirni.

⁵ Yapa kujangu kuja kalu maju nyinami, ngulangkuju kalu-nyanu warrarda wiljiwilji-mani. Manu kalu nginyinginyiji maju-nyayirni nyina. Ngularrarluju, kula kalu milya-pinyi Jijajiji kuja-ka junga nyina, ngulaju kalu warrarda kanginy-pinyi-juku. Kujanya kalu manngu-nyanyi, “Way-ina! Kajirnarla yirriyirri nyina Kaatuku, kujarlaju kapurna panu-jarlu talaju mani.” Ngulaju kujaju kula junga.

⁶ Nyampunya-ngalpa ngalipakuju yimi jungaju Kirijinikiji: Ngalipa panu-karirli marda karlipa palka talaju mardarni, manu panu-kari mardarlipa marlajarra tala-wangu. Ngulaju ngula-juku. Kuja karlipa tala-wangu marda nyinami, kajirlijarla nyinami Kaatuku yirriyirri-juku wilji-jarrinja-wangu, kujarlaju ngalipa-nyangu pirlirpaju kapurlipa mardarni ngurrju-juku, manu kapurlipa wardinyi-nyayirni nyina.

⁷ Kujarlipa nyampurla ngurungka palkajarraja, ngula-puruju kularlipa palkajarrinja-puruju kangurnu nyiyarningkijarra, lawa. Ngula-jangkaju kajirlija palimilki, ngula-jangkarluju kularlipa kanyilki nyiyarningkijarraju nguru-nyayirni-wangu-kurraju.

8 Nyampurla ngurungka kajirliipa mangarri mardarni ngarninjaku manu kajirliipa jurnar-rpa mardarni yukanjaku, kujarlajurlipa nyinami wardinyi-juku wilji-jarrinja-wangu.

9-10 Ngana-puka yapa kuja-ka nyina nyinparna talaku, kujarlaju nyiya-kari nyiya-karirli kajana parlirni majungkuju. Kuja kalu warrarda mani nyiya-kari nyiya-kari, ngula-kurraju Juju Ngawungkulku kajana rdarri-mardarninjarla warla-pajirni. Ngula-jangkarluju kalu maju-kari maju-karilki manngu-nyanyi warrarda. Yalumpurrarlu maju-kari maju-karirli, ngulaju kajana murrumurru-manilki, manu kajana maju-mani. Kajili palimi, ngulaju kapulu palimi Kaatu-wangu-juku. Yuwayi, kuja-piyarlu yapangku ngalya-karirli kalu juwa-kijirni Jijajiji wala nyinanja-wangurlu. Kujarlunya kalu-nyanu murrumurru-mani-nyayirni maya-kari maya-karirliji.

Puurluju wangkajarla Timijikiji, 'tarnnga-jukurla warrarda warrki-jarriya nurna-juku ngurrju-juku Jijaji Kirajikiji!'

11 Timiji, nyuntujujpa Kaatu-kurlangu warrkini, purda-nyangkaju yirriyirrirli. Majukuju jurnta-jana nyinaya kujarnangku yangka wangkaja nyampurlaju pipangka. Tarnnga-jukurla warrarda nyinaya Kaatukuju jungarni manu yirriyirri-juku. Tarnnga-jukurla warrarda nyinaya wala-juku Jijaji Kirajikiji. Manu-jana yulkaya warrarda Kaatuku manu yapa ngalya-karirlanguku. Manu-jana yimiri nyinaya.

12 Tarnngangu-juku puraya Jijaji Kirajiji mata-wangurlu warrkini ngurrjungku. Manu warrardarla wala nyinaka yungunparla jirranganja nyina tarnnga-juku. Yangka kujangu nyurru-wiyi milarninjarla wangkaja nyuntuku, ngulajungku wangkaja yungunparla jirranganja nyina nyanungukuju. Jayakurrarlungkulu yampanguju purda-nyangu yangkaju wangkanjakurra kujanpa wangkaja yangka nganta kuja kanparla wala nyinami Jijaji Kirajikiji nyuntuju.

13 Kaaturlu jintangu-ka nyiyarningkijarra wankaruju mardarni. Yangka nyurru-wiyi kujalpa Jijaji Kiraji karrija kamparrurla Pantiyu Palitikiji, ngulangkuju-nyanu Ngalapi-nyanupajurnu Kaatu-kurlangu nganta. Ngulajarrarlunya kaju-pala ngajuju nyanyi nyampukurraju pipa-kurra kuja karna pantirni.

14 Yimi-kari yimi-kari nyampurlaju pipangka kuja karnangu pantirninjarla yilyamirra nyuntuku, ngula kajinpa-jana nyanyi, ngulaju-jana linpangu purda-nyangka! Kajilpanpa-jana yampiyarla puranja-wangurlu, ngulaju kajikangkulu yapa ngalya-karirli maju-pajirni. Kuja-kujakuju-jana puraya-juku ngaka kaji Warlalja-Wiri Jijaji Kiraji kulpari yanirni.

15 Kaji ngaka Kaaturlu nyiyarningkijarra jungarni-mani ngalipakuju ngurungka nyanungu-nyangurlaju, ngula-jangkanya kapu yilyamirni pina Jijaji nguru nyampu-kurraju. Kaatuju ngurrju-nyayirni pirrjirdi ngulaju nyiapiya-wangu. Nyanungu jinta Warlalja-Wiriji nyampurlakuju walyangkaku manu yalkirirlaku. Manu nyanunguju pirrjirdi-nyayirni kingi-kari-

piya-wangu manu wiri-kari-piya-wangu.

¹⁶ Nyanunguju jinta kula palimi. Ngulajuka nyinami Rdili-nyayirni-wangurla. Ngulakurraju kulalparla ngana luurr-yantarlarni kutukardaju nyanungukuju. Kula nganangku nyanunguju nyangu yapangkujju, manu kulalpa nganangku yapangkujju nyangkarla. Ngulakujurliparla jintawarlayirli-juku pulka-pinyi! Ngulaju nyanunguju kapu nyina yartarnarri-juku tarnnga-juku. Ngula-juku ngurrju.

Puurlurlurla pipa nyampuju lawa-manu Timijiki

¹⁷ Timiji, ngalya-kari yapa Kirijini-patuju yalumpurlaju jaajirla nyuntu-nyangurla, palkakurlu kalu nyina tala wiri-kirli. Wangkaya-jana yungulu nyinami pulka-pinja-wangu tala wiri-kirliji. Wangkaya-jana nyarrpakulurla walaju nyina talakuju ngulangkuju nganta yungujana talangkuju warrawarra-kanyi nyanungurraju nganta. Ngulaju tala kajika marda yawupardimi. Yungulpalurla walaju nyinakarla Kaatu-mipaku. Ngulangkuju kangalpa yinyi nyiyarningkijarra, ngula-kurlunya yungurlipa nyina wardinyiji.

¹⁸ Yalumpurra tala wiri-kirli yapa, ngulakujjana wangkaya yungulu-jana ngurrju nyinami yapa ngalya-karikiji manu yungulu-jana yalyangku yuuly-pinyi talaju.

¹⁹ Kajili-jana kujarlu yinyi, ngulaju kalu-nyanu jungarnijungarni-mani yangka ngaka kajili palimi. Kajili-jana ngurrju nyina nyampurra ngurungka yapa ngalya-karikiji, kajili palimi, ku-

jarlaju kapulurla jungarni-nyayirni wankaruju marlaja nyinami Kaatuku yangka kuja-ka nyanungu wankaru nyina tarnnga-juku.

²⁰ Timiji, nyurrungku yangka-juku yimi junga-nyayirniji yungu nyuntukuju Kaaturluju. Kujarlaju, jungarnirli-jana yapa panuju pinarri-manta. Ngalya-kari yapaju kalu warntarla-juku warrarda wangka yimiji Kaatu-kurlangu nganta. Manu kalu manngu-nyanyi yimi yalumpuju nganta ngurrju nganta Kirijinikiji. Kujaju kula junga! Ngulakuju-jana jurnta nyinaya!

²¹ Ngalya-kari yapa, warrarda-juku kalu wangka yalumpu-kurluju yimi warntarla-kurlu. Kujarlanyalurla Jijajikiji jurnta yanu kuja-purda-kariji, manu kula kalurla junga walaju nyina. Timiji, yungurnangkurla yati-wangkamilki nyuntukuju Kaatukulku: “Wapirra, payirni karna-janarla Timijiki manu nyanungu-nyangu-patu wungu-warnuku yungunpa-jana tarnnga-juku yimiri nyina.” Ngula-juku nyampuju yimi lawa-manurna.

Warlpiri Short Bible
The Shorter Bible in the Warlpiri language of
Australia

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Warlpiri

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-07-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 14 Aug 2024

5e1e13b8-2e6d-5bcb-9cec-76fc3b9b62ce